STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING BETREFFENDE BOMEN EN TOT WIJZIGING VAN DE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING INZAKE FINANCIËLE LASTEN BIJ OMGVINGSVERGUNNINGEN

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Doel

Onderhavige verordening heeft tot doel het groene en bosrijke karakter van de gemeente Bonheiden te beschermen en te versterken, door het instellen van een verscherpte gemeentelijke vergunningsplicht voor het vellen van bomen en door het opleggen van een compensatieplicht.

Deze verscherpte gemeentelijke vergunningsplicht geldt voor de stedenbouwkundige handelingen inzake het vellen van bomen genoemd in artikel 4 van deze verordening, die zonder deze gemeentelijke stedenbouwkundige verordening niet-vergunningsplichtig of vrijgesteld van vergunningsplicht zouden zijn.

Deze verordening beoogt een zorgvuldig en proportioneel beheer van het bestaande bomenbestand binnen de gemeente Bonheiden, met aandacht voor biodiversiteit, klimaatadaptatie, landschappelijke kwaliteit en veiligheid.

Artikel 2. Aard en rechtsgrond

Onderhavige verordening betreft een gemeentelijke stedenbouwkundige verordening in de zin van artikel 2.3.2, §2, tweede lid van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Deze verordening vindt haar rechtsgrondslag in:
- De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, inzonderheid de artikelen 2.3.2 en 4.2.5;
- Het Besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 2026 tot vaststelling van de limitatieve lijst van mogelijke vergunningsplichtige handelingen op gemeentelijk niveau, vermeld in artikel 4.2.5 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

HOOFDSTUK 2. DEFINITIES

Artikel 3. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:
1° bevoegde overheid: de vergunningverlenende overheid bedoeld in artikel 15 van het Omgevingsvergunningendecreet of het college van burgmeester en schepenen handelend overeenkomstig artikel 8, §1, lid 2 van deze verordening;
2° bos: bossen en met bomen begroeide oppervlakten, vermeld in artikel 3, §1 en §2 van het Bosdecreet van 13 juni 1990;
3° bouwzone: het deel van een terrein waarbinnen hetzij overeenkomstig een verleende omgevingsvergunning, hetzij overeenkomstig de voorliggende vergunningsaanvraag effectief stedenbouwkundige handelingen zullen worden uitgevoerd, alsmede de hieraan grenzende onmiddellijke omgeving en dit voor een afstand van 2m, voor zover de uitvoering van de voorgenomen stedenbouwkundige handelingen onverenigbaar is met het behoud van bomen op deze locatie. De bouwzone omvat desgevallend tevens de werfzone;

4° invasieve exoot: een boomsoort die voorkomt op hetzij de Unielijst zoals bedoeld in artikel 4 van Verordening (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten, hetzij op de nationale lijst (voor Vlaanderen) zoals bedoeld in artikel 12 van dezelfde verordening;
5° hoogstammige boom: een boom zoals bedoeld in artikel 4.2.1, 3° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en in artikel 6.1, laatste lid van het Stedenbouwkundig Vrijstellingenbesluit;
6° Omgevingsvergunningendecreet: het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, zoals meermaals gewijzigd;
7° plantmaat: de stamomtrek van een boom, uitgedrukt als een vork in centimeter, gemeten op 1 meter boven het maaiveld;
8° plantseizoen: de periode van 1 november tot en met 31 maart;
9° Stedenbouwkundig Vrijstellingenbesluit: het Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is, zoals meermaals gewijzigd;
10° vellen: het geheel of gedeeltelijk kappen, rooien of onherstelbaar beschadigen van een boom of van een houtige beplanting met erfgoedwaarde.
11° werfzone: het strikt noodzakelijke en minimaal afgebakende deel van een terrein dat tijdelijk moet worden ingenomen om de vergunde werken veilig, technisch uitvoerbaar en volgens de regels van de goede bouwpraktijk te kunnen realiseren.

HOOFDSTUK 3. VERSCHERPTE VERGUNNINGSPLICHT

Artikel 4. Verscherpte gemeentelijke vergunningsplicht voor het vellen van bomen

Op het grondgebied van de gemeente Bonheiden wordt een vergunningsplicht ingevoerd voor de volgende handelingen:

1) Het vellen van hoogstammige bomen die geen deel uitmaken van een bos, die liggen binnen een straal van maximaal vijftien meter rondom de woning, de landbouwbedrijfswoning of landbouwbedrijfsgebouwen of de bedrijfswoning of bedrijfsgebouwen;
2) Het vellen van bomen die op een hoogte van één meter boven het maaiveld een stamomtrek tussen 50 centimeter en één meter hebben, en die liggen buiten een straal van vijftien meter rondom een woning, een landbouwbedrijfswoning of landbouwbedrijfsgebouwen of een bedrijfswoning of bedrijfsgebouwen en die geen deel uitmaken van een bos;
3) Het vellen van bomen die op een hoogte van één meter boven het maaiveld een stamomtrek tussen 50 centimeter en één meter hebben, en die liggen binnen een straal van maximaal vijftien meter rondom de woning, de landbouwbedrijfswoning of landbouwbedrijfsgebouwen of de bedrijfswoning of bedrijfsgebouwen en die geen deel uitmaken van een bos;
4) Het vellen of rooien van houtige beplantingen met erfgoedwaarde, opgenomen in de inventaris van landschappelijk erfgoed, vermeld in artikel 4.1.1, eerste lid, 4°, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Artikel 5. Uitsluiting van de verscherpte gemeentelijke vergunningsplicht voor het vellen van bomen

De vergunningsplicht bedoeld in artikel 4, 1), 2) en 3) van deze verordening geldt niet als die bomen geveld worden om de redenen vermeld in artikel 6.1, eerste lid, 2° tot en met 7°, van het Stedenbouwkundig Vrijstellingenbesluit.

HOOFDSTUK 4. BEOORDELING VAN VERGUNNINGSAANVRAGEN BETREFFENDE HET VELLEN VAN BOMEN

Artikel 6. Beoordelingscriteria

Onverminderd strengere voorschriften opgenomen in een ruimtelijk uitvoeringsplan of een (bijzonder) plan van aanleg en onverminderd de verplichtingen voortvloeiend uit sectorale regelgeving, kan een omgevingsvergunning voor het vellen van een boom uitsluitend worden verleend in één of meer van de volgende gevallen:

1) De boom of houtige beplanting met erfgoedwaarde is dood, afstervend of verkeert in een dermate slechte fytosanitaire of fysieke toestand dat het voortbestaan met grote waarschijnlijkheid niet verzekerd is;
2) De boom betreft een invasieve exoot;
3) De boom moet plaats maken voor het vrijmaken van de bouwzone, werfzone of de strikt noodzakelijke toegang tot en oprit naar vergunde constructies, voor zover geen redelijk alternatief voorhanden is en maximaal behoud werd onderzocht. De bouwzone is niet alleen de bouwzone voor het hoofdgebouw, maar ook deze van reeds in de vergunning geplande/voorziene bijgebouwen en andere constructies, zoals terrassen, tuinhuizen, zwembaden. Gezien het uitgangspunt van maximaal behoud van bomen, mag de omvang van de werfzone niet verder reiken dan wat objectief noodzakelijk is voor de uitvoering van de werken en de werfzone valt zoveel mogelijk samen met later aan te leggen bijgebouwen, staplaatsen of verharding (bijv. op de locatie van een toekomstig tuinhuis, bijgebouw, staplaats of oprit). Bij de afbakening van de bouw- en werfzone wordt passende aandacht besteed aan de bescherming van de wortel- en kruinzones van te behouden bomen. Op de bij de vergunningsaanvraag te voegen plannen worden voormelde zones (bouwzone, werfzone en/of strikt noodzakelijke toegang en oprit) strikt en beperkend afgebakend en aangeduid;
4) De boom wordt geveld om andere bomen in de directe omgeving meer ruimte en groeipotentieel te bieden;
5) De boom wordt geveld voor de uitvoering van handelingen van algemeen belang zoals genoemd in de artikelen 2 en 3 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, §2, en artikel 4.7.1, §2, tweede lid van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening;
6) De boom wordt geveld omdat hij bovenmatige hinder veroorzaakt waartegen de natuurwaarde, de klimatologische waarde of landschappelijke waarde van de betrokken boom niet opweegt. Verminderd rendement van zonnepanelen wordt op zichzelf niet beschouwd als bovenmatige hinder.

Artikel 7. Advies

Bij elke omgevingsvergunningsaanvraag voor het vellen van een boom adviseert de omgevingsambtenaar de bevoegde overheid omtrent de toepassing van de criteria vermeld in artikel 6, alsmede omtrent de desgevallend op te leggen compensatieplicht, hetzij als voorwerp van de vergunning, als voorwaarde, dan wel als stedenbouwkundige last.

HOOFDSTUK 5. COMPENSATIE

Artikel 8. Compensatieplicht en cascaderegeling

§1. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het vellen van een boom legt de bevoegde overheid een verplichting tot compensatie op, dit in verhouding tot de geleden natuurschade en/of de landschappelijke waarde van de betrokken boom en overeenkomstig de cascaderegeling opgenomen in §2 van dit artikel.

De verplichting tot compensatie geldt eveneens voor eenieder die een boom velt zonder daartoe over de krachtens deze verordening of anderszins vereiste omgevingsvergunning te beschikken. In voorkomend geval legt het college van burgemeester en schepenen de compensatieplicht op aan de eigenaar(s) en/of de houder(s) van het zakelijk recht van het perceel waarop de boom werd geveld, na de betrokkene(n) te hebben gehoord of daartoe de mogelijkheid te hebben geboden.

§2. Compensatie gebeurt prioritair in natura door het aanplanten van een of meer bomen.

Indien compensatie in natura met bomen geheel of gedeeltelijk onmogelijk, onwenselijk of onvoldoende is, kan de compensatie geheel of gedeeltelijk gebeuren door het aanplanten van struiken en/of houtkant, al dan niet in combinatie met het aanplanten van een of meer bomen.

De compensatie in natura wordt uitgevoerd met bomen en/of struiken die voorkomen op “Compensatielijst bomen en struiken”, welke door het college van burgemeester en schepenen wordt vastgesteld en wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website.
Slechts indien compensatie in natura geheel of gedeeltelijk onmogelijk, onwenselijk of onvoldoende is, kan de bevoegde overheid geheel of gedeeltelijk een financiële compensatie opleggen overeenkomstig artikel 12 van deze verordening.

§3. Bij elke aanvraag tot het bekomen van een omgevingsvergunning die het vellen van bomen omvat, voegt de vergunningsaanvrager een voorstel van compensatie, met vermelding van minstens het type aanplant, het aantal planten, de plantmaat en de locatie (inclusief aanduiding op een inplantingsplan).

Artikel 9. Omvang van de compensatie

§1. Rekening houdende met het advies ter zake van de omgevingsambtenaar waarin de ecologische en landschappelijke waarde van de gevelde bomen wordt omschreven en met inachtneming van de cascaderegeling opgenomen in artikel 8, §2 van deze verordening, bepaalt de bevoegde overheid de invulling en omvang van de compensatieplicht.

De compensatieplicht is erop gericht dat minstens het aantal gevelde bomen wordt heraangeplant.

§2. Tenzij in de beslissing van de bevoegde overheid uitdrukkelijk anders wordt vermeld, hebben de bomen die in uitvoering van de compensatieplicht worden aangeplant een plantmaat van minstens 8/10.

In afwijking van het voorgaande lid en tenzij in de beslissing van de bevoegde overheid uitdrukkelijk anders wordt vermeld, hebben de bomen die in uitvoering van de compensatieplicht worden aangeplant een plantmaat van minstens 20/25 in elk van de volgende gevallen:

1) Bij een regularisatievergunning waarbij de bomen reeds eerder werden geveld zonder dat er een vrijstelling van de vergunningsplicht gold;
2) Indien de boom moet worden geveld om de reden vermeld in artikel 6, 1) van deze verordening, waarbij deze toestand toe te schrijven is aan moedwillig onoordeelkundig menselijk handelen. Dergelijk moedwillig onoordeelkundig handelen kan onder meer bestaan in het beschadigen van de wortels van de boom, het kandelaren of kandelaberen van bomen die hiervoor niet geschikt zijn, etc.

Artikel 10. Locatie

De compensatie (in natura) wordt uitgevoerd op het terrein waarop de te compenseren bomen werden geveld.

Artikel 11. Uitvoering, instandhouding en vervanging

§1. Tenzij in de beslissing van de bevoegde overheid uitdrukkelijk anders wordt vermeld, worden de in uitvoering van de compensatieplicht aan te planten beplantingen geplant in het lopende of eerstvolgende plantseizoen na de beslissing waarin de compensatieplicht is opgenomen.

Indien de compensatieplicht evenwel is opgenomen in een omgevingsvergunning die tevens de uitvoering van stedenbouwkundige handelingen tot voorwerp heeft en tenzij in de beslissing van de bevoegde overheid uitdrukkelijk anders wordt vermeld, worden de in uitvoering van de compensatieplicht aan te planten beplantingen geplant in het lopende of eerstvolgende plantseizoen na voltooiing der werken of ingebruikname van de vergunde constructies.

§2. De in uitvoering van de compensatieplicht aangeplante beplantingen die afsterven, dienen te worden vervangen tot ze aanslaan. Deze beplantingen mogen evenmin worden geveld, noch door om het even welk middel in hun normale groei worden geremd, zelfs niet indien zij nog niet kunnen worden aangemerkt als een hoogstammige boom of als een andere boom waarvan het vellen overeenkomstig artikel 4 van deze verordening vergunningsplichtig is.

§3. De eerste zomer na uitvoering van de compensatieplicht bezorgt de compensatieplichtige aan de dienst omgeving per mail (omgeving@bonheiden.be) fotografisch bewijsmateriaal waaruit blijkt dat de heraanplant werd uitgevoerd en dat de heraangeplante bomen of beplantingen zijn aangeslagen. Deze kennisgeving bevat tevens de volgende informatie:

- Adresgegevens of andere gegevens die de locatie van het betrokken perceel aanduiden;
- OMV-nummer van de vergunning in uitvoering waarvan de heraanplant gebeurde.

Artikel 12. Financiële compensatie

Indien compensatie in natura geheel of gedeeltelijk onmogelijk, onwenselijk of onvoldoende is en geen vrijstelling van de compensatieplicht geldt overeenkomstig artikel 13 van deze verordening, legt de bevoegde overheid een financiële last op overeenkomstig artikel 10 van de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening inzake financiële lasten bij omgevingsvergunningen, zoals vastgesteld door de gemeenteraad in zitting van 26 november 2025 en gewijzigd door artikel 14 van onderhavige verordening.

Artikel 13. Vrijstelling van financiële compensatie

De compensatieplicht bedoeld in artikel 12 van deze verordening geldt niet in geval van een omgevingsvergunning voor ontbossing of voor het verkavelen van gronden voor geheel of gedeeltelijk beboste terreinen, voor zover de vergunningsaanvrager reeds voorziet in boscompensatie overeenkomstig artikel 90*bis* van het Bosdecreet van 13 juni 1990.

HOOFDSTUK 6. SLOTBEPALINGEN

Artikel 14. Wijzigingsbepaling

Artikel 10 van de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening inzake financiële lasten bij omgevingsvergunningen, zoals vastgesteld door de gemeenteraad in zitting van 26 november 2025, wordt als volgt vervangen:

> "De bevoegde overheid legt bij de afgifte van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor het vellen van bomen die geen deel uitmaken van met bomen begroeide oppervlakten zoals vermeld in artikel 3, §1 en §2 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, in beginsel een last in natura op in de vorm van een heraanplant overeenkomstig de modaliteiten opgenomen in de stedenbouwkundige verordening betreffende bomen en tot wijziging van de stedenbouwkundige verordening inzake financiële lasten bij omgevingsvergunningen, zoals vastgesteld door de gemeenteraad in zitting van 26/11/2025. Indien een last in natura op het betrokken perceel geheel of gedeeltelijk onmogelijk, onwenselijk of onvoldoende is, legt de bevoegde overheid de last geheel of gedeeltelijk op als financiële last."

Artikel 15. Opheffingsbepaling

Het politiereglement op het vellen van bomen, zoals vastgesteld door de gemeenteraad in zitting van 24 november 1981, wordt opgeheven.

Artikel 16. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking overeenkomstig het bepaalde in artikel 2.3.2, §2 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Deze verordening treedt in werking op de dag van haar publicatie in het Belgisch Staatsblad.

De verordening is van toepassing op omgevingsvergunningsaanvragen ingediend na haar datum van inwerkingtreding.